

SIVISTYSLAUTAKUNNAN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2025

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Toimialajohtaja: Sivistystoimenjohtaja

Tehtävän toiminta-ajatus:

Sivistystoimi vastaa varhaiskasvatus-, opetus-, ruoka- ja elämänlaatupalvelujen järjestämisestä. Sivistystoimen toiminnan suuntaamiseen vaikuttavat palvelujen kysyntä, toimintaympäristö, toimintaa ohjaava lainsäädäntö sekä valtakunnalliset linjaukset. Sivistystoimen palvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalisten verkostojen kehittymistä sekä tukevat elämänhallintaa elämän eri vaiheissa. Sivistyspalvelut vaikuttavat vetovoimatekijänä kunnan elinvoimaan.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistystoimen tehtävänä on kasvua, oppimista ja osallisuutta edistämällä vahvistaa hyvinvointia sekä osaamista turvallisessa ja kehittyvässä toimintaympäristössä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on sivistynyt, aktiivinen ja osallistuva kansalainen, joka ottaa vastuun omasta ja muiden hyvinvoinnista sekä elinympäristöstä.

Toiminta vuoden 2025 aikana

Sivistyslautakunta kokoontui seitsemän kertaa ja kokouksissa käsiteltiin 80 asiaa. Toimintavuoden keskeisimpiä päätösjaksoja olivat vuoden 2024 toimintakertomus, talousarvion määrärahamuutokset, kotihoidon tuen kuntalisän korotus, oppimisen tuen uudistus, koulunuorisotyön käynnistyminen, Finest Future -yhteistyö, alkuluokkatoiminta, Yrityskylän kumppanuusraportti, Teaviisarin tiedonkeruut, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilön tehtävät, Ryytjärven ulkoilureitin kunnostus. Näiden lisäksi sivistyslautakunta arvioi järjestämäänsä toimintaa, asetti asiakasmaksuja palveluilleen sekä käsittelee toimialan täyttölupia.

Sivistyslautakunnan jäsenet 1.1.-1.6. toimintavuonna 2025 (varajäsen)

Puheenjohtaja	Päivi Malin	(Susanna Manninen)
Varapuheenjohtaja	Henna Hellstén	(Arja Korvenranta)
Jäsen	Tuire Launonen	(Tuomo Hauskanen)
Jäsen	Osmo Puukila	(Henri Östman)
Jäsen	Risto Ojala	(Mika Rahikainen)
Nuorisovaltuuston edustaja	Atte Unnaslahti	(Reetta Unnaslahti)
Vanhus- ja vammaisneuv.	Inkeri Haarla-Kettunen	
Esittelijä / sihteeri	Pertti Terho	

Puhe – ja läsnäolo-oikeudella Kari Paajanen (kunnanhallituksen pj), Kati Hattunen (kunnanhallituksen ed.) ja Valtteri Väyrynen (kunnanjohtaja).

Sivistyslautakunnan jäsenet 2.6. alkaen toimintavuonna 2025 (varajäsen)

Puheenjohtaja	Leila Helaakoski	(Risto Ojala)
Varapj.	Jaana Hagström	(Kati Hattunen)
jäsen	Ilkka Säynätjoki	(Heljä Järvinen)
jäsen	Henna Hellstén	(Mari Markkanen)
jäsen	Ossi Viita	(Osmo Puukila)
Nuorisovaltuuston edustaja	Reetta Unnaslahti	(Kasper Järvenpää)
Vanhus- ja vammaisneuv.	Mira Pitkäniemi	
Esittelijä / sihteeri	Pertti Terho	

Puhe- ja läsnäolo-oikeudella Pekka Pitkäranta (kunnanhallituksen pj), Jarmo Rantala (kunnanhallituksen ed.), Valtteri Väyrynen (kunnanjohtaja -20.10.) ja va. kunnanjohtaja Sanna Luukkanen (21.10.-)

Sivistystoimen hallinnossa työskentelivät sivistystoimenjohtaja ja hallintosihteeri sekä hyvinvointisuunnittelija. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin 91 kpl, ja ne liittyivät virka- ja työsuhteisiin, hankkeisiin, avustuspäätöksiin, tilavarauksiin, palvelusopimuksiin ja hankintoihin sekä koulukuljetuspäätöksiin ja oppivelvollisuuden valvontaan.

Kasvatus- ja opetusjaosto

Kunnanhallituksen alainen 6-jäseninen jaosto, esittelijä yhtenäiskoulun rehtori ja sihteeri varhaiskasvatuksen esihenkilö.

Jaoston tehtävänä on suunnitella kotien kanssa tehtävää yhteistyötä ja tapahtumia, käsitellä huoltajilta, henkilökunnalta ja lapsilta saadut palautteet, suunnitella kehitystoimia ja laatia vuosittaiset raportit sivistyslautakunnalle, tehdä sivistystoimenjohtajalle esitykset koulun ja varhaiskasvatuksen valokuvaus- yms. sopimuksista, valmistella opetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä varhaiskasvatuksen toiminta-, lukuvuosi-, varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmia yms. sivistyslautakunnan päätettäväksi, suunnitella lukion markkinointia ja lukiolaisten hyvinvointia edistäviä toimia, edistää kiusaamisen vastaista työtä eri yksiköissä, vahvistaa yhtenäiskoulun ja päiväkodin järjestyssäännöt yms. sekä osallistua muiden sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmisteluun tekemällä esityksiä ja aloitteita, antamalla lausuntoja ja toimimalla tarvittaessa kokouksessa asiantuntijana.

Kasvatus- ja opetusjaostolla oli neljä kokousta. Asioita oli 27 edellä mainittuihin tehtäviin liittyen.

HYVINVOINTITYÖ

Vastuualueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja

Kunnalla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä sekä alueen elinvoimaisuutta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä (HYTE-ryhmä) on lakisääteinen toimielin Kuhmoisten kunnassa, jonka koolle kutsuja on sivistystoimenjohtaja. Hyvinvointikoordinaattorin tehtävät on sisällytetty sivistystoimenjohtajan virkaan; hyvinvointikoordinaattori huolehtii hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamisesta kunnan eri sektoreiden, muiden toimijoiden sekä alueellisten toimijoiden kanssa.

Hyvinvointisuunnittelija puolestaan vastaa työtehtävissään kunnan hyvinvointia ja terveyttä edistävien toimenpiteiden valmistelusta, toimeenpanosta ja seurannasta yhdessä HYTE-ryhmän kanssa, koordinoi ehkäisevää päihdetyötä ja kotouttamistyötä, kirjaa sekä päivittää kunnan hyvinvointipalveluiden kuvaukset Digi- ja väestöviraston Palvelutietovarantoon (PTV) sekä osallistuu yhteistyöhön hyvinvointia edistävien tahojen kanssa alueellisesti ja paikallisesti.

Hyvinvointisuunnittelija on koonnut kunnan hyvinvointipalveluita ja kuvasi sekä päivitti ne palvelutietovarantoon; tässä työssä on tehty yhteistyötä alueellisten toimijoiden, THL:n ja hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointia edistäviä tapahtumia on organisoitu yhtenäiskoululle, Lähitorille ja liikuntapalveluiden tapahtumiin, joihin hyvinvointisuunnittelija on jalkautunut tapaamaan kuntalaisia. Kunnan työntekijöille on järjestetty työhyvinvointia edistäviä tapahtumia esimerkiksi porrasviikon merkeissä. Hyvinvointityö on sisältänyt lisäksi hanketyötä yhteistyössä liikunnanohjaajan kanssa, jossa hyvinvointisuunnittelija on tehnyt työtä hankehakemuksen ja suunnitelman laatimiseksi sekä hanketyöntekijän hakuprosessissa.

Yhteistyötä Pirhan hyvinvointityöryhmän kanssa on tehty vuosikellon mukaisesti, joka on suunniteltu Pirhan ja kuntien hyvinvointityöntekijöiden yhteistyönä. Verkostotapaamisissa tehdään tieto- ja ilmiöpohjaista ennakoitua työtä sekä tulevaisuudentarkastelua. Yhteistyön tavoitteena on erityisesti parantaa kykyä varautua ja sopeutua tulevaisuuden haasteisiin ja mahdollisuuksiin sekä luoda saumattomat palvelut eri toimijoiden välillä haasteisiin vastaten. Työ on pitänyt sisällään muun muassa tiedolla johtamisen keinojen kehittämistä, missä hyvinvointialueen hyvinvointitiedon kokoamisen työkalun kehittäminen on ollut yksi merkittävä keino, jotta kunnat saisivat enemmän tietoa alueellisesta hyvinvointitiedosta tietokannoista.

Kuntien ja Pirhan yhteistyön toimivuutta on kehitetty tapaamisissa sekä kyselyiden avulla. Syksyn aikana hyvinvointisuunnittelija koordinoi kunnassa Pirhan vastinparitoiminnan sujuvuutta koskevan kyselyn. Pirhan Hyvinvointia elintavoilla - ja Pirhan tapahtuma -sivustojen kehittäminen yhteistyössä jatkui, ja sivustot

julkaistiin pirkanmaalaisten käytettäväksi. Sivustojen markkinointi pirkanmaalaisille toteutui kuntien hyvinvointityöntekijöiden kautta.

Hyvinvointityössä on näkynyt myös turvallisuusteeman ajankohtaisuus, ja yhteistyö kuntien hyvinvointityöntekijöiden sekä Pirhan hyte-työryhmän sekä varautumisen ja valmiussuunnittelun työryhmän kanssa aloitettiin. Tähän liittyen keväällä 2026 toteutui turvallisuuskysely koko Pirkanmaata koskien.

Ehkäisevän päihdetyön (EPT) osalta kuntaan suunniteltiin nuorille ehkäisevän päihdetyön vuosikello. Sen toimenpiteinä ovat erilaiset teemakuukaudet, somekampanjat sekä tapahtumat. Hyvinvointisuunnittelija on koonnut eri teemakuukausille soveltuvia materiaaleja ja koordinoitunut yhteistyötapaamisissa, joissa koottujen materiaalien pohjalta on sovittu teemakuukausien toteutuksesta, tapahtumista sekä viestinnästä. Nuorille suunnattua päihdetyötä on tehty tiiviissä yhteistyössä nuoriso-ohjaajan ja kouluvalmentajan kanssa.

Yhteistyötä EPT:n osalta on tehty myös Pirkanmaan hyvinvointialueen, muiden Pirkanmaan kuntien ja viranomaisten kanssa eri työryhmissä. Sisältöinä ovat olleet eri riippuvuuksia aiheuttavien tekijöiden tunnistamisen ja esiintyvyyden ymmärtäminen alueellisesti – päihteiden, huumausaineiden, energijuomien ja nikotiinituotteiden käyttöä sekä pelaamisen ja väkivallan ilmiöitä. Hyvinvointisuunnittelija on osallistunut myös väkivallan ehkäisytyöhön yhdessä Pirhan ja alueellisten järjestöjen kanssa.

Hyvinvointisuunnittelija on kunnan edustajana alueellisen ehkäisevän päihdetyöryhmän sekä Eteläisen Pakka-työryhmän osto- sekä myyntitiimien jäsen. Pakka-työryhmä on viime vuonna suunnitellut ja toteuttanut Pirkanmaan alueella ostokokeet, joiden tuloksia voidaan hyödyntää ehkäisevän päihdetyön suunnittelussa. Alueellisen työryhmän vuoden yhteiseksi kampanjaksi suunniteltiin ja toteutettiin nuorille suunnattu ”Käytkö kierroksilla?” -kampanja energijuomien käytön haitoista, jonka tiedottamisesta hyvinvointisuunnittelija vastasi kunnan alueella. Myös muita kampanjoita, kuten Ehkäisevä päihdetyö ry:n ja Raittiuden Ystävät ry:n kampanjoita, on tuotu alueella esille. Viimeisimpänä toteutui ”Anna lapselle raitis jouluku” -kampanja.

Hyvinvointityön alaryhmänä kunnassa toimii Liikunnan ja elintapaohjauksen teemaryhmä (LEE), jossa on ilmiölähtöisesti käsitelty ja edistetty alueen hyvinvointitekijöiden tilannetta. Lisäksi kunnassa toimii perhekeskustyöryhmä, KuPeke, joka vastaa myös lainsäädännön edellyttämästä nuorisotoimen monialaisen yhteistyöryhmän tehtävistä (Nuorisolaki 9§). Hyvinvointisuunnittelija toimii näissä alatyöryhmissä koollekutsujana tai sihteerinä, ja niiden toimintaan on koordinoitu kunnan, hyvinvointialueen sekä alueen järjestöjen toimijoita.

Liikunnan ja elintapaohjauksen teemaryhmä ei kokoontunut vuoden 2025 aikana, mutta vuodelle 2026 suunniteltiin vuosikello yhteistyössä kunnan liikunnanohjaajan kanssa. Tavoitteena on varmistaa liikkumisen ja elintapojen edistämisen poikkihallinnollinen yhteistyö Pirhan ja järjestöjen kanssa sekä tukea hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteutumista ajantasaisesti. KuPeke-työryhmä on kokoontunut säännöllisesti, tapaamisissa on käsitelty lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tilannetta alueella sekä palvelutarpeita. Hyvinvointisuunnittelija hyödyntää työryhmistä saatua ajantasaista hyvinvointitietoa ja tilannekuvaa yhteistyössä Pirhan kanssa sekä hyvinvointityön asiakirjojen raportointi- ja taustatietona.

Hyvinvointisuunnittelijan työhön kuuluu säännöllinen yhteistyö Pirkanmaan perhekeskustiimin kanssa sekä heidän toiminnastaan tiedottaminen kunnassa, kuten Pirhan perhekeskuksen kyselyt palveluista ja palvelutarpeista. Lisäksi hyvinvointisuunnittelija huolehtii Pirhan erilaisten ryhmien ja tukipalveluiden ajantasaisesta tiedottamisesta kunnan alueella lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleville ammattilaisille, jotta tieto jalkautuu kuntalaisille. KuPeke-työryhmässä esiteltiin Digiperhe-palveluita, joiden kautta tieto kuntalaisten ja eri ammattilaisten palveluohjauksessa hyödynnettävistä palveluista on päässyt jalkautumaan.

Kunnan on voimassa oleva lakisääteinen laaja hyvinvointikertomus ja suunnitelma vuosille 2023–2026 (Kvalt 11.3.2024 § 7). Se sisältää katsauksen hyvinvoinnin tilaan Kuhmoisten kunnassa, Kuhmoisten kunnan vahvuudet ja tehdyt toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi sekä suunnitelman hyvinvoinnin edistämiseksi kuluvalla valtuustokaudella; suunnitelmaa päivitetään valtuustokauden vaihtuessa. Suunnitelman pohjalta raportoidaan valtuustolle hyvinvoinnin painopisteiden ja niille asetettujen toimenpiteiden ja mittareiden näkökulmasta. Hyvinvointiraportti 2024 käsiteltiin ja hyväksyttiin Kuhmoisten kunnan hyvinvointityön ja ehkäisevän päihdetyön moniammatillisen työryhmän kokouksessa 6.11.2025 ja kunnanhallituksessa 15.12.2025. Kunnanvaltuuston käsittelee asiakirjan vuoden 2026 alussa.

Kunnan hyvinvointityössä on työstyetty vuoden 2025 aikana lasten- ja nuorten hyvinvointikertomusta, joka valmistuu vuonna 2026. Asiakirjan valmistelevana työryhmänä toimii Kuhmoisten perhekeskustyöryhmä.

Kunnalla on voimassa oleva kotoutumissuunnitelma, joka on päivitetty KOTO24-uudistus huomioiden. Vuonna 2025 voimaan tulleen kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) lähtökohtana on viranomaisten ja muiden kotoutumista edistävien toimijoiden monialainen yhteistyö. Kotoutumislain uudistuksen tavoitteena on vahvistaa maahan muuttaneiden työllisyyttä, työllistymisvalmiuksia, kielitaitoa ja osallisuutta yhteiskuntaan. Kotouttamistyössä kunta on aloittanut vuoden alusta yhteistyön Tampereen seudun työllisyysalueen kanssa. Kotoutumista edistävien palveluiden tuottamiseksi yhteistyötä on tehty myös muiden alueen viranomaisten ja kunnan eri toimialojen kanssa.

Hyvinvointisuunnittelija on osallistunut säännöllisiin tapaamisiin kotoutumistyön osalta Tampereen seudun työllisyysalueen, Pirkanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Kuntien ja Pirhan kotoutumisen yhdyspintaryhmä kanssa. Työryhmissä on käsitelty alueen ilmiöitä, eri viranomaisten lakisääteisiä velvoitteita ja niihin liittyviä muutoksia, yhteistyötä sekä kotoutumista edistäviä matalankynnyksen palveluita Pirkanmaalla ja valtakunnallisesti. Palveluista tiedottaminen kunnan alueella on ollut osa kotoutumistyötä, joka on ollut osa hyvinvointisuunnittelijan työtä. Hyvinvointisuunnittelijan työtehtäviin liittyy myös muuta yhteistyötä työllisyysalueen kanssa. Tehtäväkuvaan on lisätty työllisyydenhoitoon liittyvät tehtävät: työkokeilut sekä Pirhan ja kunnan välinen yhteistyö kuntouttavassa työtoiminnassa.

Vuoden aikana toteutettiin aktiivista yhteistyötä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa, edelleen alueellisen hyvinvointityön ja yhdyspintatyöskentelyn kehittämiseksi. Sivistystoimenjohtaja ja hyvinvointisuunnittelija osallistuivat lukuisiin Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamallien työryhmien kokouksiin; perhekeskus-työryhmiin on osallistunut myös päiväkodin johtaja ja alueellisen liikuntaneuvonnan verkostoon liikunnanohjaaja sekä maakunnalliseen nuorisotyön verkostoon nuoriso-ohjaaja. Kirjastovirkailija puolestaan tuotti sisältöjä sote-palvelujen Lähitorille.

VARHAISKASVATUS

Palveluyksikön esihenkilö: Varhaiskasvatuksen esihenkilö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus tarjoaa lapselle turvallisen, kehitykselle ja oppimiselle suotuisan kasvu ympäristön. Arvonamme on hyvinvoiva lapsi, jonka yksilöllisyys ja osallisuus ovat vahvasti läsnä arjessamme.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Perusopetuslain mukaisesti Opetushallitus päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuspalveluita tarjotaan kunnan järjestämänä päiväkodissa ja sen etäryhmässä seurakuntakodin tiloissa. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat vuoro hoito, varhaiserityiskasvatus, perheille maksettava kodinhoidontuki sekä kotihoidontuen kuntalisä. Kotihoidon tuen kuntalisää maksetaan perheelle, jossa hoidetaan kotona yhtä tai useampaa alle 3-vuotiaasta lasta, lisäksi kotihoidon tuen kuntalisää saa 3-5-vuotiaista lapsista, mikäli perheen kaikki 1-5 vuotiaat lapset hoidetaan kotona (kodin hoidon tuen kuntalisän kokeilu päättyi 31.5.2025).

Varhaiskasvatusta ohjaavana asiakirjana toimivat varhaiskasvatuslaki 540/2018 ja sen muutos 1183/2021 sekä Opetushallituksen laatima varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu. Suunnitelma tukee esihenkilöiden ja henkilöstön ammatillista ja pedagogisesti tietoista toimintaa.

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan varhaiskasvatuslain mukaisesti jokaiselle päiväkodissa ja perhepäivähoidossa olevalle lapselle yhdessä lapsen ja huoltajien kanssa. Lapsen

varhaiskasvatussuunnitelman avulla asetetaan yhteisiä tavoitteita toiminnalle ja sovitaan yhdessä siitä, miten kunkin lapsen yksilöllistä kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään.

Varhaiskasvatustalaki painottaa lasten ja perheiden osallisuutta toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Huoltajille järjestetään mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koordinoi varhaiskasvatuksen esihenkilö, toimintaa järjestetään koulun tiloissa.

Toiminta vuoden 2025 aikana

Kuhmoisten kunnan varhaiskasvatuksen johtolankana on ollut tarjota lapsille turvallista, monipuolista, lasten mielenkiinnon kohteiden ja vahvuuksien mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuksen vuosittainen palveluntarve vaihtelee. Päiväkodin varhaiskasvatuspaikat ovat olleet lähes täynnä, 38-50 lasta kolmessa ryhmässä (tarkastelupäivät 30.4.2025 ja 31.12.2025).

Keväällä 2025 (30.4.2025) päiväkotia Saukontassussa oli 1-6-vuotiaita lapsia 33 (12 alle 3-vuotiaista, 21 3-4-vuotiaista), Kivitassuilla seurakuntakodilla 17 lasta (kuusi 5-vuotiaista, 6-vuotiaita täydentävässä varhaiskasvatuksessa 11) ja 18 koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa 1.-2. lk:n oppilaita. Esioppilaiden täydentävä varhaiskasvatus järjestettiin Kivitassuilla ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta järjestettiin yhtenäiskoulun esi- ja alkuopetuksen tiloissa keväällä 2025.

Syksyllä 2025 esiopetuksen täydentävä varhaiskasvatus siirrettiin yhtenäiskoululle koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteyteen. Vanhemmille annettiin mahdollisuus valita esiopetusikäiselleen joko täydentävä varhaiskasvatus päiväkodissa tai aamu- ja iltapäivätoiminta koululaisten kanssa yhtenäiskoululla.

Päiväkodin etäryhmä Kivitassut aloitti 1.8.2023 Kuhmoisten seurakuntakeskuksessa. Varhaiskasvatuksen tarpeen mukaan Kivitassujen ryhmälle on ollut tarvetta myös toimintavuodelle 2025-2026.

Syyskaudella (31.12.2025) päiväkotia Saukontassussa oli 1-5-vuotiaita lapsia 25, (8 alle 3-vuotiaista ja 16 yli 3-5-vuotiaista, esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa yksi kuusivuotias), Kivitassuilla seurakuntakodilla kymmenen 3-5-vuotiaista lasta ja koululaisten aamu-iltapäivätoiminnassa 0.-2. lk:n oppilaita 21.

Varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi toimintaa on ohjannut varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelma. Varhaiskasvatussuunnitelman mukaista toimintaa on työstetty ja arvioitu vuoden aikana henkilöstön pedagogisten keskusteluiden, työkokousten, suunnittelupäivien ja koulutusten yhteydessä. Hyvinvoiva lapsi arvottaa varhaiskasvatustyötä Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa, jossa huomioidaan lapsen kokonaisvaltainen hyvinvointi hyödyntäen liikuntaa ja ympärillä olevaa luontoa.

Yhteistyö vanhempien kanssa on ollut osallistavaa ja tiivistä: vanhemmat osallistuivat arvioimalla paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista. Huoltajien ja kasvattajien välinen yhteistyö on tapahtunut päivittäisissä kohtaamisissa, lapsen vasukeskusteluissa ja vanhempainillassa. Lapsen vasukeskustelut on pidetty syksyn aikana, joiden pohjalta on laadittu ryhmäkohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat.

Valssi on kansallinen laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on tukea järjestäjiä ja palveluntuottajia heidän arviointitehtävässään. Valssi on monipuolinen digitaalinen palvelu, joka perustuu tutkimusperustaisille arviointilomakkeille. Lomakkeiden avulla voidaan toteuttaa tiedonkeruita, raportoida kerättyä tietoa, koostaa keskustelemalla tuotettua tietoa sekä julkaista toimijan lakisääteisiä arviointituloksia. Kuhmoisten kunnan varhaiskasvatuksessa jatkettiin arvioimalla vuonna 2025 leikkiä ja leikin toteutumista varhaiskasvatuksessa. Leikkiin kannustavassa toimintakulttuurissa tunnustetaan leikin merkitys lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle. Henkilöstön on tärkeää tunnistaa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöä. Lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus kokea yhdessä tekemisen ja leikkimisen iloa.

Vuoden 2025 aikana otettiin käyttöön Kuhmoisten kunnan varhaiskasvatuksen Tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma. Lisäksi valmisteltiin lääkehoitosuunnitelmaa, joka valmistuu kun koko varhaiskasvatuksen henkilöstö on koulutettu tammikuussa 2026.

Henkilökunta

Varhaiskasvatuksessa työskentelee varhaiskasvatuksen esihenkilö, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen opettajia, varhaiskasvatuksen lastenhoitajia sekä ip-toiminnasta vastaava ohjaaja. Kuhmoisten varhaiskasvatuksen vakituisella henkilöstöllä on kaikilla tutkinnon tuoma pätevyys.

Sijaisia jouduttiin käyttämään koko toimintavuoden ajan. Lisäresurssin tarpeeseen vaikuttivat äkilliset poissaolot, henkilöstön suunnitellut koulutukset ja lomat, lasten tuen tarpeesta johtuva resurssitarve sekä vuorohoidon järjestämisestä johtuva laaja aukioloaika. Iltapäivätoiminnasta on vastannut osa-aikainen iltapäivätoiminnanohjaaja yhdessä koulun koulunkäynninohjaajien kanssa.

Valtion avustukset

- Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027

MiniVerso sovittelu

Kuhmoisten varhaiskasvatuksessa on käytössä sovittelumalli MiniVerso, joka on kehitetty osaksi varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria lapsen oikeuksien, osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ristiriitatilanteissa. Restoratiivinen lähestymistapa vahvistaa sovittelevaa toimintakulttuuria ja restoratiivinen sovittelu tarjoaa vaihtoehdoisen menetelmän ratkaista lasten välisiä ristiriitoja arjen toiminnassa. MiniVerso on selkeä menetelmä, jonka avulla sovittelukoulutuksen saanut henkilökunnan jäsen auttaa lapsia itse löytämään ratkaisuja riitoihinsa. MiniVerso luo edellytykset lasten aidolle osallisuudelle riitatilanteissa. Kasvattajien sovittävän työotteen myötä tavoitteena on edistää lasten toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Henkilöstön koulutukset

Henkilöstö osallistui vuoden aikana erilaisiin työtä tukeviin koulutuksiin mm. varhaiskasvatussuunnitelma, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus varhaiskasvatuksessa, haastavat kasvatustilanteet, nepsy, MiniVerso ja työyhteisö taidot. Henkilöstö on päässyt myös päivittämään ensiaputaitojaan. Keväällä 2025 kolme työntekijää valmistui oppisopimuskoulutuksesta: Lapsen neuropsykiatriset erityispiirteet ja kasvattajan tuki. Lisäksi yksi varhaiskasvatuksen opettaja valmistui keväällä Nepsy-valmentajaksi.

Yhteistyö

Vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä ja päivittäistä. Sen lisäksi heille on järjestetty varhaiskasvatuksen perheilloja ja kotiväenilta yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa. Varhaiskasvatuksessa on lisäksi tehty tiivistä yhteistyötä liikuntatoimen, kirjaston, yhtenäiskoulun ja seurakunnan kanssa. Yhteistyö on jatkunut myös partiolaisten ja paikallisen MLL:n kanssa. Kuhmoisten paikallinen perhekeskustiimi Kupeke on kokoontunut säännöllisesti. Ryhmä on perustettu kasvatuksen ja opetuksen järjestäjien ja lapsen hoidosta ja tuesta vastaavien tahojen yhteistyön kehittämiseksi. Työryhmän vetäjänä toimii hyvinvointisuunnittelija ja siihen kuuluvat varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja esihenkilö, kuraattori, koulun erityisopettajat, neuvolalääkäri (Pirha), MLL:n, SRK:n ja huoltajien edustus sekä nuorisotoimen edustus.

Varhaiskasvatuksen esihenkilö on osallistunut Pirkanmaan hyvinvointialueen, eteläisen alueen perhekeskustoiminnan koordinaatioryhmän, tapaamisiin ja on ollut mukana kehittämässä Kuhmoisten alueellista perhekeskustiimiä. Kuhmoisten varhaiskasvatus on ollut aktiivisesti mukana myös KARVI:n varhaiskasvatuksen arviointiverkostossa sekä Pirkanmaan nepsy-työn verkostossa. Kuhmoisiin perustettiin syksyllä oma nepsy-tiimi, jossa on nepsy-asiantuntijat varhaiskasvatuksesta, yhtenäiskoululta ja Pirhasta.

Koulun, varhaiskasvatuksen ja yhteistyökumppaneiden (Pirha, MLL, partio, kirjasto, seurakunta, poliisi) kanssa yhteistyössä, järjestettiin varhaiskasvatuksen ja opetuksen kotiväenilta teemalla ”Tukea vanhemmuuteen haastavissa kasvatustilanteissa”. Illassa oli luennoimassa vanhemmille illan teemaan liittyen Anne-Mari Kuusimäki, joka myös koulutti koko varhaiskasvatuksen sekä yhtenäiskoulun henkilöstön aiheella ”Neuromoninaisuus on vahvuus”.

Lasten tapahtumat

- Wanhohen tanssit päiväkodilla
- Lasten taidenäyttely kirjastolla maaliskuun ajan, aiheena Leikki
- Kulttuuriosuuskunta Uulun esitys: Sotkan munasta maailma
- Tärkeän ihmisen päivä – jossa lapsi on saanut kutsua itselleen tärkeän ihmisen tutustumaan omaan varhaiskasvatuspäiväänsä.
- Koko perheelle järjestettävä kevättapahtuma, jossa esitys Sotkamuna

- Varhaiskasvatuksen Sadonkorjuujuhla
- MiniVerso koulutus lapsille
- Oulun elokuvafestivaalit
- Lapsen oikeuksien viikon tapahtumat: marssi, toiveruoka teatteriesitys Puunhakkaaja ja metsänneito
- Lasten itsenäisyyspäivän juhla
- Perinteinen perheiden joulujuhla
- Kirjaston satuhetket
- Vuoden juhlapyhien mukaiset seurakunnan järjestämät kirkkohetket.

YHTENÄISKOULU

Palveluyksikön esihenkilö: Rehtori

Tehtävän toiminta-ajatus:

Esi- ja perusopetus on osa koulutuksen perusturvaa, jolla on sekä kasvatus- että opetustehtävä. Sen tehtävänä on toisaalta tarjota yksilölle mahdollisuus hankkia yleissivistystä ja suorittaa oppivelvollisuus ja toisaalta antaa yhteiskunnalle väline kehittää sivistyksellistä pääomaa sekä lisätä yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa. Esi- ja perusopetus mahdollistaa monipuolisen kasvun, oppimisen ja terveen itsetunnon kehittymisen, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja. Perusopetus antaa valmiudet jatko-opintoihin ja valmiudet toimia osallistuvana kansalaisena demokraattisessa yhteiskunnassa. Opetus tukee jokaisen oppilaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiä sekä äidinkielen kehitystä. Tavoitteena on myös herättää halu elinikäiseen oppimiseen.

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa laaja-alainen yleissivistys, valmistaa opiskelijat ylioppilastutkintoon sekä antaa riittävät valmiudet lukion oppimäärään perustuviin jatko-opintoihin. Lukio antaa valmiuksia vastata yhteiskunnan ja ympäristön haasteisiin sekä taitoja tarkastella asioita eri näkökulmista

Yhtenäiskoulun (esi- ja perusopetus sekä lukio) tehtävänä on tarjota monipuolinen, laadukas, virikkeinen sekä turvallinen oppimisympäristö pätevän henkilökunnan turvin, voimassa olevien opetussuunnitelmien mukaan kohtuullisen kokoisissa opetusryhmissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Yhtenäiskoulussa opiskellaan Opetushallituksen määrittämien opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmien lisäksi toimintaa ohjaa yhtenäiskoulun lukuvuosisuunnitelma, jossa henkilöstö asettaa painopistealueet lukuvuodelle. Oppisisältöjen ohella koulussa painotetaan taitojen oppimista ja vuorovaikutteista työskentelyä.

Lukuvuoden 2024—2025 painotettava opetussuunnitelman kokonaisuus on *Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen*. Kunnan strategian mukaisesti nämä arvot jalkautuvat koulun arjessa palveluhenkisyysnä, yhteisöllisyytenä ja rohkeutena (tarkemmin lukuvuosisuunnitelmassa).

Oman lukion säilyttäminen osana yhtenäiskoulua on kunnalle vetovoimatekijä. Lukion markkinointia jatketaan aktiivisesti mm. sosiaalisessa mediassa ja lehdistössä sekä uusia nettisivuja kehittämällä.

Yhtenäiskoululle on myönnetty valtionavustuksia lukuvuodelle 2024—2025 koulutuksellisen tasa-arvon ja opetuksen laadun edistämiseen, Harrastamisen Suomen mallin toimeenpanoon sekä koulunuorisotyön kehittämiseen. Saaduilla avustuksilla on turvattu henkilöstöresursseja, palkattu kouluvalmentaja ja mahdollistettu jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisena yhteistyönä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Maakunnallista yhteistyötä tehdään mm. alueellisessa opiskeluhoollon yhteistyöryhmässä sekä Pirkanmaan eteläisen alueen sivistys- ja opetusjohtajien kokoontumisissa. Pirkanmaan NYT Yrityskylä järjestää opettajille koulutusta ja Yrityskylä-oppitunteja oppilaille.

Toiminta vuoden 2025 aikana

Esiopetuksessa oli kevätlukukauden päättyessä 17 lasta, "alakoulussa" 69 ja "yläkoulussa" 46 oppilasta, sekä lukiossa oli opiskelijoita 38. Tätä joukkoa huoltajien lisäksi kasvattivat ja opettivat 25 opettajaa, 6 koulunkäynninohjaajaa, koulusihteeri, kuraattori, terveydenhoitaja, psykologi, kokit, siivoojat, kiinteistönhoitaja, rehtori sekä joukko muita koulun toimintaan aktiivisesti osallistuvia yhteistyötahoja. Kevään abiturienteista ylioppilastutkinnon sekä lukion oppimäärän suoritti 10 opiskelijaa, ja kaikki 15 peruskoulun päättävää 9. luokan oppilasta saivat päättötodistuksen. Syyslukukauden tilastointipäivänä esi- ja perusopetuksessa oli 123 oppilasta ja lukiossa 45 opiskelijaa. Syksyllä lukiosta valmistui yksi ylioppilas.

Lukuvuoden 2024—2025 painotettavaksi kokonaisuudeksi oli valittu *Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään opetukseen*. Teemaa huomioitiin kevätlukukaudella eri oppiaineissa mahdollisuuksien mukaan. Oppilaat ja opiskelijat pääsivät mukaan ideoimaan teeman toimintatapoja.

Lukuvuoden monialaiset päivät järjestettiin jälleen osissa. Yläkoululla ensimmäinen monialainen päivä toteutettiin tammikuussa Tampereen yliopiston University-vierailun merkeissä. Vierailulla oppilaat pääsivät tutustumaan kahdessa pajassa pelillisyyteen sekä ihmiskehon ihmeisiin.

Myöhemmin keväällä toisen päivän teema keskittyi lukemiseen ja kirjallisuuteen. Sanataidetta taivuteltiin myös kuvataiteessa: Pajoissa maalattiin runoja, valmistettiin DADA-taidetta ja vastamainoksia. Kierrätettävät kirjat taipuivat uusiin muotoihin mm. veistoksina ja lahjarasioina. Kirjailija J. S. Meresmaa vieraili koululla kertomassa omasta kirjailijan työstään.

Alakoulun pajoissa tutkittiin muun muassa eläintietoutta, ja vieraana oli kilpikonna Nihtilän tilalta. Mysteeripajassa ratkottiin pulmia, ja lisäksi perehdyttiin kemiaan, avaruuteen ja tulivuoriin. Kotitalouspajassa tutustuttiin ruokaan kaikilla aisteilla.

Tammikuussa järjestettiin 9. luokan yhteishakuilta ja henkilökunnan turvallisuuskävelyt. Helmikuun alussa abiturienttien lukuloma alkoi penkkareiden merkeissä, ja lukion seniorit ottivat vanhimpien roolin wanhojenpäivänä. 5.-6.- ja 9.-luokkalaiset vierailivat tuttuun tapaan Yrityskylässä Tampereella ja kuvataiteen opiskelijat tekivät retken Tampereen taidemuseoon. Osa yläkoulun oppilaista osallistui Metsävisaan.

Maaliskuussa 9.-luokkalaiset tutustuivat työelämään viikon mittaisella TET-jaksolla. Kouluun palattuaan yhdeksännen luokan ranskan ryhmä järjesti ranskalaisen illan. Tilaisuudessa nautittiin ranskalaisesta ruoasta, kulttuurista ja musiikkiesityksistä. 9.-luokkalaiset toimivat myös nuorten vaalien järjestäjinä ja toimitsijoina. Koulumme oppilaat ja opiskelijat pääsivät äänestämään oman kunnan kuntavaaliehdokkaita. Maaliskuun lopussa alakoululaisille kulttuuria tarjosi Soivan viikon konsertit. Lukiossa ahkeroititiin kevään ylioppilaskirjoituksissa, ja liikennekasvatuksen opintojaksolaiset sekä osa henkilökunnasta kouluttautui EA1-kurssin merkeissä.

Huhtikuussa lukion juniorit ja seniorit tutustuivat korkeakouluopintoihin Keski-Suomen korkeakouluviikolla, jolloin opiskelijat suorittivat Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän ammattikorkeakoulun tai Humanistisen ammattikorkeakoulun opintoja. Muiden ahkeroidessa lukion abiturientit rentoutuivat opintomatalla Dubrovnikissa. Liikuntapäivänä oli sähköturnaus. Huhtikuu piti sisällään paljon retkiä. Lukion ratsastuslinjalaiset vierailivat Hevoset-messuilla Tampereella, liikennekasvatuksen opintojaksolaiset Nokialla liikenneturvakeskuksella ja Pirkkalassa autovahinkokeskuksella. Osa lukiolaisista kävi yritysvierailulla Meltexillä ja osa tutustumassa Jyväskylän yliopiston luonnontieteiden opiskeluun. Alakoululaiset kävivät Padasjoen uimahallissa ja 5.-6.-luokkaisten leirikoulu suuntautui Marttisiin.

Toukokuu täyttyi kulttuurista ja urheilusta. Koululla vietettiin jo perinteeksi muodostunutta Eurooppa-päivää, 9. luokan ranskanryhmä kävi opintomatalla Nizzassa, tietokirjailija Pirjo Saarnija kävi vierailulla ja kulttuuriosuuskunta Uulu järjesti konsertteja koko koululle. Oppilaskunnan hallitus järjesti perinteisen pesäpalloturnauksen, jalkapalloturnauksen, lemmikkipäivän ja pyöräpäivän. Lukion ratsastuslinjalaiset tekivät ratsastusvaelluksen Velisjärven leirikeskukseen ja eskarilaiset kävivät heittämässä talviturkit ja saunomassa Kopolassa. 9.-luokkalaisten peruskoulu huipentui leirikouluun Marttisissa. Ohjelmassa oli mm. sähkömaastopyöräilyä tai minigolfia, vaijeriliukua, kirkkovenesoutua, resiinaretki, siltakeinu sekä saunomista. Kevään ylioppilaat lakitettiin lukuvuoden päätösjuhlissa 31.5.

Syyslukukausi aloitettiin 7.8. Lukuvuoden 2025—2026 painotettavaksi kokonaisuudeksi valikoitui *Kulttuurinen moninaisuus rikkautena*. Oppilaat ja opiskelijat pääsivät tuttuun tapaan pohtimaan, miten tavoitetta toteutetaan kouluarjessa.

Lukiolaiset aloittivat syyslukukauden ryhmäytymällä muun muassa Amazing Race Kuhmoinen -kisailun tuoksinassa. Ryhmäytyminen jatkui perinteeksi muodostuneella leirillä Velisjärvellä, sekä osan kanssa luontoretellä Isojärven kansallispuistossa. Lukion fysiikan ryhmä vieraili Jyväskylän yliopiston hiukkasfysiikan seminaarissa, yhteiskuntaopin opiskelijat käräjäoikeudessa Tampereella. Peruskoululaisten vuosi alkoi 5.-8.-luokkalaisten retkellä Urajärven kartanolle sekä 4.-6. luokkalaisten rapuristeilyillä.

Syyskuussa 8.-9.-luokkalaiset olivat tuttuun tapaan TET-jaksolla ja lukiolaiset ahkeroivat syksyn YO-kirjoitusten parissa.

Lokakuussa osa yläkoulun oppilaista tutustui ammattiopisto Gradian koulutusaloihin Rekka on the road -kiertueen rantautuessa Kuhmoisiin. Ryhmä perusopetuksen ja lukion nuoria vieraili sinfoniaorkesterin kenraaliharjoituksissa Lahdessa. Syksyn liikuntapäivänä pelattiin jälleen sählyturnauksessa.

Marraskuussa Jyväskylän ammattikorkeakoulun Vihreän siirtymän silta -hankkeen vierailu tutustutti lukiolaisia luonnonvara-alan koulutus- ja urapolkuihin. 4.-luokkalaiset vierailivat STEKin kummiohjelman puitteissa Heurekassa. Marraskuu huipentui lukion opiskelijoiden Euroscola-tapahtumaan Strasbourgissa Ranskassa.

Syksyn ylioppilas lakitettiin itsenäisyyspäivän juhlassa 5.12. Juhlissa palkittiin myös Lions Clubin rauhanjulistekilpailussa menestyneitä nuoria. Joulukuussa koululla vierailivat Tampereen teatteritaiteen opiskelijat, jotka esittivät kaksi esitystä, ja 8.-9.-luokkalaiset esiintyivät Lucia-päivänavauksessa. Vuoden viimeisellä kouluviikolla eskarit kävivät perinteisessä joulusaunassa Kopolassa ja koululla vietettiin monialaisen oppimiskokonaisuuden teemapäiviä. Päivien aiheena oli luonto ja varautuminen. Ohjelmassa oli muun muassa luontotaidetta, Riistanhoitoyhdistyksen vierailu ja luontoaiheisen elokuvan katselua. Myös eläimille julistettiin joulurauha.

Syksyn mittaan koulun ja kotien yhteistyötä toteutettiin muun muassa syyskuussa järjestetyssä yhtenäiskoulun ja varhaiskasvatuksen yhteisessä kotiväenillassa sekä lokakuun kodin ja koulun päivässä. Syksyn aikana opetuksessa pyrittiin huomioimaan valtakunnallisia teemaviikkoja: liikuntaviikko, harrastusviikko, liikenneturvallisuusviikko, tapakasvatusviikko, energiansäästöviikko ja lapsen oikeuksien viikko.

Syyslukukausi päättyi koko koulun joulujuhlaan ja todistuksien jakoon lauantaina 20.12.

Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, joka vie joka vuosi Suomen kaikki kahdeksasluokkalaiset — noin 65 000 nuorta — ja heidän noin 5 000 opettajaansa vierailulle yhteen tai kahteen korkealaatuiseen taidekohteeseen ympäri Suomen. Marraskuussa kahdeksasluokkalaiset pääsivät tutustumaan Serlachius-museoihin Mänttä-Vilppulassa.

Euroopan parlamentin Ambassador School eli EPAS-ohjelman tavoitteena on tukea EU-tietoisuuden lisäämistä kouluissa ja tuoda Euroopan unionin toimintaa, parlamentin päätöksentekoa sekä poliittista keskustelua lähemmäksi nuoria. EPAS-ohjelma käynnistyi vuonna 2017 koko Euroopan unionin alueella, ja Suomessa EPAS-kouluja on noin 50. Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukio on kuulunut EPAS-ohjelmaan vuodesta 2022 lähtien, ja tänä syksynä opiskelijat pääsivät tutustumaan Euroopan parlamentin toimintaan Brysseliin Euroscola-ohjelman puitteissa.

Pedagoginen kehittämistyö kohdistui mm. perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa tapahtuneisiin muutoksiin. Järjestyssäännöt uudistettiin mm. puhelinten käyttöä koskevien lakimuutosten vuoksi. Oppilaat ja opiskelijat osallistuivat uusien sääntöjen laatimiseen. Matematiikkaan tuli 1. vuosiluokalle yksi lisätunti. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki uudistui 1.8.2025 alkaen niin esi- ja perusopetuksen kuin lukionkin osalta. Käytänteitä hiottiin yhtenäiskoululle sopiviksi.

Perusopetuksen opetussuunnitelmien kehittämiseen liittyvää OPS2016-työtä jatkettiin Jämsän kaupungin sivistystoimen kanssa. Kehittämistyötä ohjasi seudullinen rehtoreista ja opetusjohtajista koostuva ohjausryhmä. Muuta yhteistyötä Jämsän suuntaan oli mm. toisen asteen johtoryhmä ja sen apuna toiminut oporyhmä.

Pirkanmaan hyvinvointialue Pirha järjesti kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitopalvelut Kuhmoisten yhtenäiskoululla. Psykologi oli koululla tiistaisin sekä kuraattori ja terveydenhoitaja maanantaisin ja tiistaisin. Tämä järjestely antoi hyvän mahdollisuuden tehdä yhteisöllistä opiskeluhuoltotyötä ja mm. järjestää

asiantuntijaryhmien palavereja. Edellisenä lukuvuotena palkattu kouluvalmentaja jatkoi toimintakulttuurin luomista ja käynnisti mm. koulunuokkutoiminnan.

Googlen oppimisen palveluiden ja Abitti-koejärjestelmän käyttöä jatkettiin, ja Wilma on jo pitkään toiminut työkalu- ja viestintäalustana. Hankerahoituksella saatiin käyttöön erilaisia uusia palveluita, ja mm. tekoälyn käytössä otettiin askeleita. Näiden sekä muiden opetusta palvelevien ohjelmistojen toimintoja käytettiin mm. opetuksen tukena, sähköisen yo-tutkinnon harjoittelualustana sekä ulkoisen ja sisäisen viestinnän alustana sekä poissaolojen seurannassa. Lukion opetussuunnitelma LOPS2021 on jo aiemmin ollut Opetushallituksen Opintopolun ePerusteissa, ja syksyllä myös esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmat siirrettiin ePerusteisiin.

Lukiossa opiskeli kevätlukukaudella muutama Finest Future -järjestön kautta tullut ulkomainen opiskelija Kiinasta ja Myanmarista. Opiskelijoilta edellytettiin osallistumista orientaatiokurssille suomalaiseseen lukio-opiskeluun. Suomen kielen taitoja hiottiin mm. suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -opinnoissa sekä tukiopetuksessa. Tarjolla oli runsaasti tukea myös eri aineiden opiskeluun pääsääntöisesti resurssiopettajan toteuttamana. Kaikkien kielitaito ei kuitenkaan riittänyt suomalaisessa lukiossa opiskeluun, ja sivistyslautakunta päätti, ettei Kuhmoisten yhtenäiskoulun lukioon oteta toistaiseksi ulkomaalaisia opiskelijoita.

Vuoden 2025 aikana oppilaskunnan hallitus järjesti mm. erilaisia teemapukeutumispäiviä, lemmikkipäivän, alakoulun polkupyöräpäivän, jalkapalloturnauksen ja pesäpalloturnauksen, pikkujouludiskon pienille oppilaille sekä kaksi sähköturnausta.

Oppilaskunnan hallituksen edustajat osallistuivat yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän sekä kasvatus- ja opetusjaoston kokouksiin. Ohjaavana opettajana toimi Terhi Unnaslahti.

Kevätlukukaudella 2025 tukioppilaat järjestivät ystävänpäivän sydänseinän ruokalaan. Lisäksi tukarit tekivät kiusaamisen asennetestin ja toteuttivat kiusaamisen vastaisen julistekampanjan ylä- ja alakoululla. Tukarit pitivät kiusaamisen vastaisia ja yhteisöllisyyttä vahvistavia oppitunteja luokille, joissa niille oli eniten tarvetta. Toukokuussa tukioppilaat osallistuivat alakoulun pyöräilypäivän toteutukseen yhdessä oppilaskunnan kanssa.

Tukioppilastoiminta laajeni alakouluun syksyllä 2025, kun 5.-6.-luokkalaisista muodostettiin oma tukioppilasryhmä. Alakoulun tukioppilastoiminta aloitettiin kaksipäiväisellä MLL:n pitämällä tukioppilaskoulutuksella. Tukioppilaat järjestivät syyslukukauden aikana Halloween-ohjelmaa koko koululle ja pikkujoulutunteja ja leikkejä alakoululaisille sekä seitsemäsluokkalaisille. Tukioppilaat järjestivät jouluviikolla perinteisen jouluradion, jossa kuultiin oppilaiden jouluterveisiä ja joululaulutoiveita. Kevätlukukaudella tukioppilasohjaajana toimi Minna Korppila ja syyslukukaudella Jutta Salmi-Katajainen ja Tytti Alho.

Lukiokoulutuksen saatavuus on turvattu oman lukion säilymisenä ja alueellisena yhteistyönä. Lukion ratsastuslinjalla aloitti 8 ja yleislinjalla 12 opiskelijaa. Näistä junioreista yhteensä 10 tuli muista perusopetuksen kouluista Kuhmoisten ulkopuolelta. Opintojaksojen toteuttamista jatkettiin opettamalla näistä osa vuorovuosittain, yhdistämällä ryhmiä sekä opettamalla pienet ryhmät osittain tai kokonaan verkko-opetuksena sekä itsenäisinä opintoina. Vuoden 2025 aikana lukiosta erosi seitsemän opiskelijaa, joista kaksi siirtyi opiskelemaan toiseen lukioon ja yksi ammatilliseen koulutukseen, kaksi oppivelvollisuuden suorittanutta keskeytti opintonsa ja ilmoitti siirtyvänsä aikuislukioon sekä kaksi Finest Future -opiskelijaa palasi kotimaahansa.

Koulun toiminnan arviointia toteutettiin oppilaille, opiskelijoille, huoltajille ja henkilökunnalle vuosittain tehtävällä kyselyllä, joka antaa suuntaa koulun kehittämistyöhön. Lukuvuoden 2025—2026 kehittämiskohteet valikoituivat kyselyn perusteella. Vuosittaiset Move!-mittaukset tehtiin 5. ja 8. luokkien oppilaille liikuntatunneilla. Toimintakulttuuria arvioitiin henkilöstön kanssa ja käytänteitä muokattiin enemmän oppilaita, opiskelijoita, huoltajia ja henkilöstöä palveleviksi.

Kerhotoiminta oli aktiivista edellisten vuosien tapaan. Keskipäivän pitkän välitunnin kerhoissa oli tarjolla liikuntaa, shakkia, kädentaitoja ja kirjallisuutta eri muodoissa. Harrastamisen Suomen mallin hankerahoituksella toteutetut kerhot kokoontuivat koulupäivän jälkeen painottuen Kerhokeskiviikkoon, jolloin harrastettiin myös erilaisia urheilulajeja, koodausta ja ohjattua tietokonepelaamista, ratkottiin pulmia ja tieteiltiin sekä harjoitettiin taidetta ja käsitöitä. Lasketteluretket järjestettiin Himoksen lisäksi Sappeen rinteillä

ja savea työstettiin edellisten vuosien tapaan Kyyrölän savipajalla Hämeenlinnassa. Kevään ja syksyn ratsastuskerho järjestettiin Kirjonurmen tallilla. Keväällä 2025 haettiin ja saatiin rahoitus viidennelle kaudelle 2025—2026. Ohjaajia rekrytoitiin olemassa olevien lisäksi lehti-ilmoituksella. Kerhotoimintaa järjestetään koulun jälkeen myös muina päivinä kuin *Kerhokeskiviikkona*.

A-rakennuksessa opiskelivat vuoden 2025 päättyessä 4.-luokkalaiset sekä oppilaat 6.-luokkalaisista abiturientteihin ja B-rakennuksessa esikoululaiset, 1.-3.- sekä 5.-luokkalaiset. Taide- ja taitoaineiden opetuksen C-rakennuksesta siirryttiin uuden lukuvuoden alkaessa T-rakennukseen eli entisiin toimintakeskus Tekevän tiloihin. Liikuntasalin sisältävän D-rakennuksen kuntosali oli ahkerassa käytössä.

Perusopetuksen oppilaille järjestettiin maksuton kuljetus perusopetuslain säännösten ja sivistyslautakunnan hyväksymän kuljetussäännön mukaisesti. Kaikille esiopetuksessa oleville järjestettiin maksuton kuljetus, kun koulumatka oli yhtä kilometriä pitempi. Oppivelvollisuuslaki ei edellyttänyt kuljetuksen järjestämistä lukion opiskelijoille, mutta yli seitsemän kilometrin koulumatkoihin maksuttoman toisen asteen opiskelijoilla oli mahdollisuus hakea Kelasta koulumatkatukea.

Yhtenäiskoulun toiminnan laatuun ja toimintakulttuurin uudistumiseen vaikutettiin edellä kerrotun toiminnan lisäksi mm. seuraavilla hankkeilla:

Yhtenäiskoulun toiminnan rahoittamiseen on saatu rahoitusta mm. valtionavustusten ja erilaisten hankkeiden muodossa. Valtion erityisavustuksen esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024—2027 käyttötarkoitus on *Oppimisen ja hyvinvoinnin vahvistaminen* (531). Valtionavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Valtioavustuksella edistetään oppimista, hyvinvointia ja vuorovaikutusta sekä oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämätöntä ja riittävän varhaista tukea. Avustus mahdollistaa oppilaiden tukemisen mm. samanaikaisopettajuudella, ryhmien jakamisella ja koulunkäynninohjaajan työpanoksella. Rahoitusta on käytetty mm. resurssi- ja erityisopettajan sekä koulunkäynninohjaajan palkkoihin.

Valtionavustus Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen lukiokoulutuksessa 2023 toteutetaan hankkeen *TELMO: Tekoäly laaja-alaisen ja monialaisen oppimisen tukena lukiossa* (527) muodossa. Hankkeessa integroidaan tekoäly ja moderni tekniikka lukio-opetukseen ja edistetään laaja-alaista ja monialaista osaamista opiskelijoille ja opettajille. Tavoitteena on parantaa opetussuunnitelman toteutumista, jatko-opintovalmiuksia sekä opettajan tietotaitoa. Projektissa kehitetyt ratkaisut ja materiaalit ovat käytettävissä hankkeen jälkeenkin, ja tavoitteena on levittää tietoa kokemuksista ja projektin kulusta somessa.

Kuhmoisten kunta on saanut valtionavustuksen lukiokoulutuksen oppimisen tuen kehittämiseen 2024. Tämä toteutetaan hankkeena *Opiskelijoiden tuki* (534), ja kuntaan on palkattu kouluvalmentaja, joka kohtaa opiskelijoita lukioon kiinnittymisessä, kotoutumisessa ja arjen toiminnoissa. Osa tuesta on kohdennettu *Finest Future* -toiminnan kautta tulleeille ulkomaalaisille opiskelijoille suomen kielen opiskeluun ja muihin opiskeluun liittyviin haasteisiin. Hankkeessa myös hyödynnetään tekoälyä ulkomaalaisten opiskelijoiden oppimisen tukemisessa ja opetusmateriaalin luomisessa. Rahoitusta on lisäksi käytetty lukiolaisten tukiopetukseen.

Valtionavustus kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön toteutetaan hankkeena *Koulunuorisotyön käynnistäminen yhtenäiskoulussa* (535). Hankkeella on käynnistetty koulunuorisotyö Kuhmoisten yhtenäiskoulussa palkkaamalla turvallinen aikuinen vahvistamaan lasten ja nuorten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä niin koulun arjessa kuin kouluajan ulkopuolellakin. Koulunuorisotyöllä tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä vaikutetaan kasvu- ja elinolojen viihtyvyyteen.

Valtionavustus Koulun kerhotoiminnan tukemiseen ja kehittämiseen 2024 toteutetaan hankkeena *Onnistumisia kerhoissa 2* (533). Rahoituksen turvin on ollut mahdollista tarjota runsaasti erilaista kerhotoimintaa ns. pitkälle välitunnille.

Opetushallituksen hanke koulujen kerhotoiminnan tukemiseksi antaa mahdollisuuden tarjota lapsille ja nuorille mieluisaa ja maksutonta harrastetoimintaa. Harrastetoiminnan Suomen malliin liittyvät hankkeet *Kuhmoisissa kuultua 4* (532) ja *Kuhmoisissa kuultua 5* (537) ovat mahdollistaneet harrastetunnit koulupäivän jälkeen. Yhtenäiskoululle on Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto myöntänyt erityisavustuksen tähän

toimintaan. Avustusta käytetään mm. kerhokoordinaattorin ja kerhojen ohjaajien palkkoihin sekä materiaalikustannuksiin. Kerhotoiminta toteutetaan pääosin kerhokeskiyötyksellä luokille 3-9.

ELÄMÄNLAATUPALVELUT

Vastuualueen esihenkilö: Sivistystoimenjohtaja, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö (kirjastolaitos, museo- ja näyttelytoiminta)

Tehtävän toiminta-ajatus:

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on tarjota mahdollisuudet elämysten ja virkistykseen sekä hyvinvoinnin ylläpitämiseen jokaiselle kuntalaiselle.

Kirjaston ydintehtävänä on kaikkien kuntalaisten lukutaitojen edistäminen tarjoamalla ajantasaista, uudistuvaa ja nykyaikaisia tiedontarpeita vastaavaa kirjasto- ja tietopalvelua kuntalaisille ja kunnassa asioiville asiakkaille. Kulttuuritoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia virkistykseen ja elämyksiin järjestämällä erilaisia tapahtumia, elokuvia ja matkoja sekä ylläpitäen näyttely- ja museotoimintaa. Lisäksi toimiala tuottaa musiikki- ja työväenopistopalveluja ostopalveluna.

Liikuntatoimen tehtävänä on tarjota kuntalaisille mahdollisuuksia ylläpitää hyvinvointia ja lisätä fyysistä vireyttä monipuolisten palvelujen avulla. Liikuntatoimi vastaa liikuntapaikoista ja liikunnanohjauksesta. Nuorisotoimen tehtävänä on tukea nuorten kasvua sekä tarjota nuorille monipuolisia vapaa-ajan palveluja. Nuorisotoimi ylläpitää nuorisotiloja sekä järjestää tapahtumia ja leirejä.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Palvelualueella investoidaan edelleen liikuntapaikkojen ylläpitoon ja kirjaston toimintaan. Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen haetaan valtionavustuksia, joilla toimintaa kohdistetaan niin lapsiin, nuoriin kuin aikuisiin kuntalaisiin. Myös liikuntapaikkarakentamiseen kiinnitetään edelleen huomioita.

Nuorisotoimen toimintamuotoja kehitetään rohkeasti vastaamaan nuorten tarpeita. Nuorisopalveluille etsitään uusia toimintatiloja, joissa toimintaa voidaan toteuttaa laadukkaasti. Nuorisohjaaja toimii tehtäviensä ohella nuorisovaltuuston ohjaustehtävässä. Etsivää nuorisotyötä järjestetään yhteistyössä Työvalmennussäätiö Avituksen kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja kehitetään esimiehen johdolla. Vuonna 2019 voimaan tullut uusi laki kuntien kulttuuritoiminnasta ohjaa kehitystä. Kirjaston palvelua kehitetään hankkeilla, Pop up -toiminnalla sekä tiiviillä ja jo vakiintuneella yhteistyöllä varhaiskasvatuksen ja yhtenäiskoulun kanssa. Kulttuuritoimi koordinoi maakunnallista kulttuurihyvinvointisuunnitelmaa Kuhmoisten osalta. Kulttuuritoimi tekee runsaasti yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa.

Kirjastopalvelujen toiminta vuoden 2025 aikana

Vuonna 2025 tapahtui muutoksia henkilöstöön, kun kirjasto- ja kulttuuripalvelujen esihenkilö irtisanoutui tehtävästään toukokuun lopussa. Kesälomien ajaksi palkattiin osa-aikainen virkailija. Esihenkilön työstä ja kirjaston palveluista on vastannut erikoiskirjastovirkailija elokuun alusta lähtien.

Kirjastopedagogilla on henkilökohtaisena vastuualueena lasten ja nuorten kirjastopalveluiden kehittäminen, lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden tapahtumat ja kaikenikäisille suunnattujen asiakaskoulutusten järjestäminen.

Koulukeskuksen monitoimitilan koulukirjastoa kehitettiin isoin harppauksin. Koululuokille tarjottiin mahdollisuus aloittaa luokan oma lukudiplomi, kirjaston henkilökunta etsi aineiston ja laittoi kirjat koulukirjastoon esille, jotta oppilaat pääsevät lainaamaan myös koulupäivän aikana. Kirjastopedagogi vastaa koulukirjaston aineiston tilaamisesta sekä kirjojen saattamisesta lainauskuntoon koulukirjaston hyllylle.

Vuoden 2025 aikana sekä koulun, että varhaiskasvatuksen kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Päiväkodilla pidettiin 10 satuhetkeä ja kirjaston tiloissa 2 kaikille avointa satutuntia. Koululaisille tarjottiin 7

kirjavinkkaustuntia ja kirjastolla toteutettiin seitsemälle eri luokka-asteelle kirjastonkäytönopetusta. Huhtikuun MoKo-viikolle kirjaston kautta tilattiin kirjailijavieras puhumaan yläasteen oppilaille.

Keväällä kirjastolle myönnettiin rahoitus ”Diplomeista lukuintoa Kuhmoisiin” hankkeelle, rekry käynnistettiin huhtikuussa ja elokuun alussa aloitti hanketyöntekijä. Hankkeen tavoitteena on kaiken ikäisten kuntalaisten lukutaidon edistäminen ja lukemaan innostaminen. Hankkeen avulla tuotetaan aikuisille Kuhmoisten kirjaston oma lukudiplomi sekä varhaiskasvatukselle sekä koululuokille omansa. Loppuvuonna hankkeen myötä järjestettiin kaksi tapahtumaa kirjastolla (Minun kirjani- ilta sekä Joulutapahtuma) ja osallistuttiin osana kahteen isompaan tapahtumaan.

Kirjaston tarjoamaa digineuvontaa jatkettiin joustavasti asiakkaiden tarpeiden mukaan. Digineuvonta on tullut yhä isommaksi osaksi kirjastotyötä. Digituki asiakkaita on viikoittain muutamasta aina kymmeniin asiakkaisiin. Omatoimikirjaston toimintaa kehitettiin edelleen. Senioreiden Digikahvila järjestettiin keväällä, jossa oli tarjolla vertaisneuvoja ja loppuvuodesta järjestimme verkkokirjaston ja e-kirjaston käyttökoulutuksen. Omatoimijalla asioimisen mahdollisuutta pidettiin aktiivisesti ja myönteisesti esillä ja ohjeistusta ja neuvontaa tehostettiin.

Kirjastotilojen toiminnallisuutta, viihtyisyyttä ja turvallisuutta sekä aineiston monipuolisuutta ja parempaa saavutettavuutta parannettiin edelleen. Ester Uotilan rahaston avulla saimme päiväkodin kanssa yhteistyössä nepsy-tarvikkeita asiakkaille lainattavaksi. Alakerran musiikkitalassa kokoontui viikoittain 4-5 paikallista bändiä harjoittelemassa ja toiminta on sujunut kaikin puolin ongelmitta. Musiikkitaloissa aloitti syksyllä myös Oriveden opiston musiikinopetus kolmena päivänä viikossa.

Kirjastopalvelut tarjosivat vuoden aikana kahdelle nuorelle tet-paikan, kesätyöntekijää ei kirjastossa vuonna 2025 ollut. Kuntouttavan työtoiminnan kautta kirjastossa työskenteli yksi henkilö ja yksi siivilipalvelusta suorittava henkilö.

Vuonna 2025 Kuhmoisten kirjaston käyttö- ja kävijämäärät kehittyivät edelleen nousujohteisesti. Kokonaislainaus oli 32 156, joista kirjalainojen osuus oli 30 263. Erityisesti lasten- ja nuortenkirjallisuuden lainaus lisääntyi. Kaukolainoja tilattiin 27. Kansallisen E-kirjaston e-kirjojen ja e-äänikirjojen lainaukset olivat yhteensä 828. Digilehtiä luettiin yhteensä 4 022 kertaa ja Keskikirjastojen yhteisen suoratoistopalvelun Cineastin kautta asiakkaamme lainasivat 107 elokuvaa. Fyysisiä kirjastokäyntejä oli 36 594, joista omatoimijalla kirjautumisia oli 9698. Häiriökäyttäytymistä tai ilkivaltaa ei omatoimijalla asioimisen lisääntymisen myötä ole ilmennyt. Verkkokirjastokäyntejä oli 16 935, joten Keski-Finnan käyttö lisääntyi 9,6 % vuodesta 2024.

Kokoelmiin hankittiin uutta aineistoa 1 705 nidettä, joista kirjoja 1 666. Lasten ja nuorten kirjallisuuden hankintamäärä pidettiin edelleen korkeana. Kokoelmista poistettiin 1 698 nidettä.

Pop-up-tyyppistä kirjastopalvelua tarjottiin kahdella kylällä pl. vastuuvirkailijan lomat sekä talvikuukaudet. Kirjaston demokratia-työtä toteutettiin järjestämällä aluevaalipaneeli yhteistyössä Kuhmoisten Sanomien kanssa sekä monipuolisilla ajankohtaisilla aineistonäyttelyillä ja tarjoamalla tiloja kokoontumisiin.

Koulutuksiin osallistuttiin aktiivisesti sekä etäyhteyksien kautta että osallistumalla fyysisesti paikan päällä. Pääsääntöisesti hyödynnettiin Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen alueellisen kehittämistyön puitteissa toteutettuja koulutuksia, AVI:n kirjastotoimelle suunnattuja koulutuksia sekä Suomen Kirjastoseuran tarjoamia koulutuksia.

Kirjaston tapahtumat

Kirjaston tapahtumatoiminta jatkui vilkkaana: vuoden 2025 aikana kirjaston tiloissa järjestettiin 68 erilaista tapahtumaa, joihin osallistui yhteensä 1 154 henkilöä. Tapahtumista noin puolet oli ulkopuolisten tahojen (pääasiassa yhdistysten) järjestämiä tilaisuuksia. Myös seurakunta järjesti tapahtumia viikoittain kirjaston tiloissa. Kirjasto oli aktiivisesti mukana myös ulkopuolisten järjestämissä tapahtumissa. Kirjaston organisoimana toimii kolme eri Lukupiiriä, keskustassa, Pääjärjässä ja Ruolahdella. Nämä Lukupiirit kokoontuivat viime vuonna 23 kertaa ja niissä oli osallistujia yhteensä 251.

Kirjaston järjestämistä tapahtumista eniten osallistujia keräsivät kevään Aluevaalipaneeli, Anneli Kannon kirjailijavierailu kesäkuussa, Miila Pitkärannan esikoiskirjan julkistamistilaisuus, Minun kirjani- ilta sekä Joulutapahtuma.

Kirjaston galleria

Vuoden 2025 aikana galleriatilassa oli 11 näyttelyä, joista osa oli myyntinäyttelyitä. Näyttelyitä kävi katsomassa 2 756 ihmistä.

Kulttuuripalvelujen toiminta vuoden 2025 aikana

Vuoden 2025 aikana järjestettiin 4 kulttuuritapahtumaa: kirjailijavierailu, Luutsaaren Kalapirtin teemapäivä Riihigallerialla, lasten teatteriesitys sekä teatterimatka Tampereelle. Näihin kulttuuritapahtumiin ja matkaan osallistui yhteensä 200 henkilöä.

Operaatio Pirkanmaa

Kuhmoisten kunta on sitoutunut Tampereen kaupungin vetämään hankkeeseen Operaatio Pirkanmaahan, jonka kautta toteutettiin seudullisia kulttuuriprojekteja ja verkostomaista kulttuuritoimijoiden koulutus- ja kehittämistoimintaa. Hankkeen puitteissa Kuhmoisissa toteutui lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuritapahtumia ja kirjaston henkilökunta osallistui Operaatio Pirkanmaan järjestämiin koulutuksiin. Operaatio Pirkanmaa päättyi vuoden 2024 lopussa, mutta verkostossa kehittämistoiminta jatkuu Tampereen ja 19 alueen kunnan kanssa myös vuosina 2025–2029 osana perustoimintaa.

Kulttuurihyvinvoinnin ohjaus

Kuhmoinen oli mukana Pirkanmaan laajuisessa KUPPI-hankkeessa v. 2022–2023. Hankkeella edistettiin asukkaiden hyvinvointia kulttuurin pariin ohjauksella. Kuhmoisiin saatiin koulutusta ja tietoa erilaisista malleista pilotoida kulttuuriin ohjaamista sote-palveluihin. Vuonna 2025 Pirkan lähitoriohjaajan kanssa jatkettiin aiemmin laaditun suunnitelman mukaisesti erityisesti ikäihmisten osallisuutta lisäävän ja yksinäisyyden tunnetta vähentämään pyrkivän ohjelmallisen toiminnan kehittämistä; toimintamuoto on vakiintunut Lähitori-toiminnaksi, johon kirjasto tuottaa kulttuuripainotteista ohjelmaa kerran kuukaudessa.

KUPPI-hankkeen puitteissa laadittiin kulttuurihyvinvoinnin palvelutarjotin ja kulttuuriesite, jota voidaan jakaa erilaisissa tilaisuuksissa ja tapahtumissa sekä vanhustyön eri toimintamuotojen kautta.

Kunnan taide- ja museokokoelmat

Kunnan taidekokoelma karttui muutamalla lahjoitetulla taululla. Muun muassa maalaus Ruolahden kaupasta lahjoitettiin kirjastolle. Tämän lisäksi Luutsaaren Kalapirtin Kannatusyhdistys deponoi kirjastolle Niilo Suojoen maalauksen kalapirtistä.

Museotoimi

Kotiseutumuseo oli avoinna aiempien vuosien tapaan heinäkuussa ja museon valvojana työskenteli yksi nuori kesätyöntekijä. Kotiseutumuseossa kävi kesän aikana 164 henkilöä ja syksyllä 12 partiolaista. Museotoimen esineistöstä on varastoituna Pajatien kiinteistöön. Kotiseutumuseon saavutettavuutta pyritään parantamaan ja valmistaudutaan vaihteittain myös perusnäyttelyn vaihtamiseen lähivuosina.

Riihigalleria

Riihigalleria oli avoinna kesä-elokuussa ti-su klo 12–17. Avajaiset järjestettiin 17.6. ja avajaisiin osallistui 68 kävijää. Kesänäyttelyn taitelijoita olivat Thomas Wikström, Kristian Venäläinen, Svetlana Ruoho sekä Säde Numminen. Näyttelyn valvojana oli yksi nuori kesätyöntekijä. Kesän näyttelyyn kävi tutustumassa 1 475 ihmistä.

Kulttuurimatkat

Teatterimatka Tampereen työvänteatteriin tehtiin joulukuussa. Teatterimatkalle osallistui 50 henkilöä. Muiden kulttuuriretkien osalta kirjasto teki yhteistyötä Kuhmoisten kotiseutuyhdistyksen kanssa ottamalla vastaan retkelle ilmoittautumisia.

Muut kulttuuritapahtumat

Muita kulttuuritapahtumia olivat mm. Talvisodan päättymisen 80-vuotis juhla (Lottien juhla) 16.3., Kopse ry:n Hevoslystit 19.4., Kuhmoisten Pelimannien konsertti 26.4., Kuhmoisten mieskuoron vappukonsertti 1.5., Vapun jatkobileet (kuhmoislaisia bändejä) 3.5., Kuhmoisten Yrittäjät ry:n järjestämä Kiepsaus 7.6., Sahti- ja olutseura Perakon sahtimestaruuskilpailut 14.6., Veikko Ahvenaisen ja Carina Nordlundin harmonikkakonsertti 6.7., Street Food tapahtuma torilla 15.–16.7., Kulttuuriyhdistyksen järjestämä Tangoilta 31.7., Yrittäjäjuhla 20.9., Seurakunnan koordinoima Miesten Päivä 25.10., Harrastajateatterin 35-vuotis juhla 15.11., Pekka Pohjolan nostalgiakonsertti 16.11., Yrittäjäyhdistyksen koordinoima joulukadun avaus 28.11. sekä Työväenyhdistyksen koordinoimat joulumyyjäiset 13.12.

Itsenäisyyspäivän juhlallisuudet – yhteistyössä seurakunnan, Lions Club Kuhmoisten ja Kuhmoisten Korpisusien kanssa – vietettiin perinteisesti kirkossa, sankarihautausmaalla ja pääjuhlassa Kuhmolassa, illalla kynttiläkulkue partiolaisten kanssa.

Elokuvat

Näytöksiä järjestettiin kevätkaudella 18 ja syyskaudella 19. Kuhmoisten yrittäjät ry järjesti jäsenilleen ensi-ilta tapahtuman Yrittäjänpäivänä pe 5.9., elokuvasta Elämä on juhla. Kuhmoisten kappeliseurakunnan, Mannerheimin lastensuojeluliiton Kuhmoisten osaston ja kunnan nuorisotoimen kanssa järjestettiin 30.11. Joulutarina -tapahtuma, minkä päätteeksi ko. elokuva esitettiin ilmaisnäytöksenä. Elokuvan alussa oli avoimna myös poppari-irtokarkki-pillimehu-puffetti. Näistä tykättiin! Vartuneemmalle väelle järjestettiin 7.12. maksuton Täällä Pohjantähden alla (Koivusalon versio) maksuton näytös glögi- ja piparitarjoiluineen.

Vuoden 2025 katsotuimmat elokuvat olivat

- 100 litraa sahtia 331 katsojaa (kolme näytöstä!)
- Kyllä isä osaa Lapissa 111 katsojaa
- Ei koskaan yksin 99 katsojaa
- Risto Räppääjä ja kaksoisolento 79 katsojaa
- Elämä on juhla 72 katsojaa (kaksi näytöstä)

Vuoden 2025 (2024) aikana elokuvissa kävi 1660 (1313) katsojaa. Katsojamäärän keskiarvo oli 44,9 (38,6) katsojaa/näytös, lasten/koko perheen elokuvissa 38,5 (37,9) ja muissa 47,5 (38,9). Kokonaiskatsojamäärän kasvu oli vuoteen 2024 verrattuna reilu 25 %. Näytöksiä oli vuonna 2025 kolme enemmän (37).

Elokuvia esitetään sunnuntaisin klo 16 alkaen, kesä-heinäkuussa elokuvia ei esitetä. Elokuvatoiminta on kunnallista ja sillä pyritään

- elävöittämään kunnan kulttuuripalvelukokonaisuutta
- tarjoamaan elämyksiä ja virkistystä kaikille ikäryhmille
- tarjoamaan erityisesti perheille yhdessäolon elämyksiä
- yhteistyöllä Kopolan elokuvafestivaalin kanssa edistämään taide- ja kulttuuripalvelun ymmärrystä ja saatavuutta sekä poistamaan osallistumiseen liittyviä esteitä

Elokuvien lipunmyynnistä maksettiin kulttuuritoimen avustuksina 2x300 e lukion L23 ryhmälle.

Kuhmola

Kuhmolassa oli vuonna 2025 varauksia runsaasti ja varsinkin sesonkiaikaan varauksia oli tarjolla enemmän kuin Kuhmolaa mahtui. Kunnan omia, lapsista vanhuksiin osallistavia liikuntaryhmiä kokoontui viikoittain viisi eri ryhmää. Konsertteja järjestettiin sekä keväällä että syksyllä, kts. Muut kulttuuritapahtumat.

Taiteen perusopetus

Kuhmoislaisille lapsille ja nuorille järjestettiin musiikin opetusta Kuhmoisissa ja Jämsässä Jämsänjokilaakson musiikkiopiston toimesta. Musiikin perusopetuksessa tunteja toteutui keskimäärin 49,3 vt ja musiikkileikkikoulussa 2,67 vt. Oppilaita oli perusopetuksessa keskimäärin 34 henkilöä, musiikkileikkikoulussa 17,5. Opistotason opetuksessa ei vuonna 2025 ollut ketään. Aikuisopiskelijoita oli keväällä 6 ja syksyllä 11.

Vapaa sivistystyö

Oriveden seudun kansalaisopisto järjesti Kuhmoisissa v. 2025 yhteensä 679 opetustuntia. Kuhmoislaisia opiskelijoita OSKOssa oli 144 henkilöä, joista naisia 100 ja miehiä 44. (HUOM! Netto-opiskelijat eli opiskelija

laskettu vain kerran, vaikka olisi ollut useammalla kurssilla) Kurssoja järjestettiin kielitaitoon, kuvataiteisiin, musiikkiin, kädentaitoihin sekä liikuntaan. Toteutuneiden kurssien lukumäärä oli yhteensä 37.

Liikuntapalvelujen toiminta vuoden 2025 aikana

Alkuvuonna 2025 liikuntatoimessa työskenteli kolme vakinaista henkilöä, liikunnanohjaaja ja kaksi liikuntapaikkojen hoitajaa. Toinen liikuntapaikkojen hoitaja irtisanoutui keväällä. Liikuntapaikoilla oli kesän ajan kaksi työllistettyä työntekijää, joulukuussa palkattiin uusi vakinainen työntekijä. Toukokuun lopulta joulukuuhun liikuntatoimessa oli lisäksi hanketyöntekijä.

Liikuntatoimen avustuksia jaettiin ohjaajapalkkioavustuksina yhteensä 2191,00 e neljälle urheiluseuralle ja koulutusavustuksina 1123,84 e yhdelle seuralle. Vähälumisen talven vuoksi latuavustuksia ei kaudella 2024–2025 anottu yhtään. Liikuntapaikkojen kävijälaskureilla mitattiin kesän aikana kuntoportaiden ja frisbeegolf-radan kävijämäärää ja talvella hiihtolatujen. Syyskuun aikana laskurilla mitattiin myös Kokonniemen rantalenkin kävijämäärää.

Kunnan maksuttomat liikuntaryhmät olivat: Lihaksille voimaa, Päiväkodin liikuntaryhmät (4 ryhmää), Senioritanssi ja tuolijumppa. Lisäksi liikunnanohjaaja oli ohjaamassa kevyen jumpan Pirhan lähitorilla joka toinen keskiviikko sekä syksystä alkaen viikoittain, kun lähitori ja SPR:n Sylvintupa yhdistyivät ja järjestivät ohjelmaa viikoittain.

Ulkojäät olivat käytössä tammikuussa, mutta loskasateet veivät jäät. Hiihtoladuille pääsi tammi-helmikuussa. Talvilomaviikon lopussa järjestetty Leijonahiihto jouduttiin kuitenkin jo vaihtamaan taitopisteiksi ilman suksia, koska latuja ei saatu tehtyä. Maaliskuussa vietettiin Ikiliikkuja-viikkoa ja järjestettiin monenlaista ohjelmaa ikääntyneille yhteistyössä Pirkanmaan muistiyhdistyksen, kirjaston, senioreiden ja seurakunnan kanssa. Lentopallon puulaakikausi saatiin päätökseen maaliskuun lopulla. Kautta pelattiin kuuden joukkueen voimin ja voiton vei KuhU, Kuhmoisten ukrainalaiset. Lokakuussa käynnistettiin uusi kausi ja joukkueita ilmoittautui neljä.

Unelmien liikuntapäivänä 10.5. järjestettiin Kuhmoisten Harrastusmessut, KuHa-25-tapahtuma. Esillä oli yhteensä 21 eri harrastusta, joihin pääsi tutustumaan. Messut järjestettiin koulukeskuksella. Harrastukset olivat esillä yläkoululla, liikuntasalissa sekä pihalla. Lisäksi tapahtumassa oli InBody-mittausta. Unelmien liikuntapäivän kunniaksi liikutettiin osallistujia kiertämällä ulkona merkittyä reittiä.

Seniorikuntosali avattiin käyttöön 23.6. Päijännekodin lasitetussa päädyssä. Kuntosalille pääsee numerokoodilla ja tila on erillinen Pirhalle vuokratuista tiloista. Kesäkuussa järjestettiin ohjattua jumppaa kerran viikossa senioripuistossa sekä satamassa.

Uimakoulut järjestettiin uimalassa viikoilla 28 ja 29 maanantaista torstaihin. Uimakouluryhmiä oli 8 ja yhteensä uimakouluun osallistui 54 lasta. Urheilukentällä kisailtiin jalkapallon kyläturnaus ja aikuis-yleisurheilukilpailut, loppukesästä järjestettiin frisbeegolf-radalla kunnanmestaruuskilpailut.

Kesän aikana oltiin myös mukana järjestämässä Päijät-Rastin ja MLL:n kanssa perheille iltarasteja, heinäkuun 2. päivä uudistetun Puuhapuiston avajaisia sekä elokuussa Pirhan ja seurakunnan kanssa retkipäivää Kangasalalle. Elokussa järjestettiin myös retki senioritanssitapahtumaan Hämeenlinnaan, johon osallistui 9 senioritanssijaa.

Syksyllä viikolla 36 järjestettiin kunnan liikuntaviikko. Viikon teemana oli "Löydä tyylisi liikkua". Liikuntatapahtumia järjestettiin viikon aikana 16. Tapahtumia oli mm. valokuvasuunnistusta, ikääntyneiden testauspäivä, liikuntaluentoa, kuntosaleilla oli ohjausta, jumppamaraton, InBody-mittausta, Cooperin testiä ja paljon muuta. Kokonniemen rantalenkillä oli koko syyskuun ajan aistirata, jota kuukauden aikana kierrettiin 175 kertaa. Viikon tapahtumiin osallistui 287 henkeä.

Lokakuussa vietettiin Vanhustenviikkoa, jonka aikana aloitettiin Tavataan lähikodalla -tapahtumat yhdessä seurakunnan kanssa. Tapahtumalla tavoitettiin reilu 50 henkeä. Viikon aikana oli useana päivänä opastusta seniorisalilla liikunnanohjaajien sekä vertaisohjaajien toimesta. Yhdessä SPR:n vapaaehtoisten kanssa käytiin myös ulkoiluttamassa Päijännekodin asukkaita.

Vuoden viimeisenä tapahtumana järjestettiin jouluviikolla perinteinen kynttiläreippailu Asilammen lenkillä, sekä Kokkonniemen rantalenkillä. Asilammen reitin pimeä osuus valaistiin ulkotulin. Kokkonniemi valaistiin kokonaan. Molemmille reiteille oli lisäksi hankittu pieniä valotonttuja. Lammashaantien varressa oli kunnan teltta ja tarjolla glögiä ja pipareita. Toinen teltta oli Kokkonniemen uimapaikalla ja siellä olivat vertaisohjaajat hoitamassa tarjoilua. Yhteensä 138 osallistujaa.

Pitkin vuotta tehtiin vahvaa yhteistyötä kirjaston kanssa välinelainauksen suhteen, koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa liikuntapäivissä ja nuorisotoimen sekä seurojen kanssa eri tapahtumissa ja teemapäivissä.

Liikuntaneuvonnassa kävi vuoden aikana yhteensä 41 asiakasta. Neuvonnan palvelupolkuja hiottiin ja hankkeen myötä alettiin kehittää lasten, nuorten ja perheiden liikuntaneuvontaa. Liikuntaneuvonnan verkostoista haettiin vinkkejä muilta kunnilta ja edistettiin yhteistyötä Pirhan kanssa. Suurin osa asiakkaista kuitenkin edelleen hakeutuu neuvontaan itseohjautuen.

Hankkeet: Vuonna 2025 liikuntatoimessa oli käynnissä kaksi liikunnanhanketta: Suomi liikkeelle – ohjelman avustus "Liikuntaneuvonnan palvelupolut" ja Liikunnallisen elämäntavan avustus "Pysy pystyssä, tue tarvittaessa. Alkuvuoden liikunnanohjaaja veti hankkeita, mutta toukokuussa saatiin palkattua hanketyöntekijä.

Pysy pystyssä -hankkeella toteutettiin ikääntyneille Ikiliikkujaviikko sekä Vanhustenviikko. Hanketyöryhmä kokoontui 3 kertaa vuoden aikana.

Liikuntaneuvonta-hankkeen työryhmä kokoontui 2 kertaa. Perheliikunnan teemaviikolla liikutettiin lapsia päiväkotiryhmissä Jekku-Jänö -teemalla ja samalla teemalla vierailtiin myös MLL:n perheliikunnassa. Somessa markkinoitiin perheille yhteisiä liikuntavinkkejä.

Ryytjärven ulkoilureitin hanke saatiin päätökseen pohjien osalta. Seuraavalle vuodelle jäi pintojen ja parkkipaikan tekeminen.

Vuoden aikana käydyt koulutukset: Liikunnanohjaaja on osallistunut vuoden aikana Pirkanmaan alueen liikuntaneuvonta verkostoihin sekä Voimaa vanhuuteen -foorumiin, valtakunnalliseen liikuntaneuvonta-seminaariin sekä LiiRa, liikuntaneuvonnan ja ravitsemuksen koulutukseen, jonka toteutti Liikkuvat-kokonaisuus yhdessä hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi oli HopIn-sovelluksen ylläpitokoulutus. Liikuntapaikkahoitajat kävivät maaliskuussa Sportec-messuilla.

Nuorisopalvelujen toiminta vuoden 2025 aikana

Nuorisotoimessa työskenteli yksi vakinainen henkilö, nuoriso-ohjaaja, ja syyskuusta alkaen ma. kouluvalmentaja, jonka palkkaukseen saatiin oppimisen tuen (tu 534) ja koulunuorisotyön (tu 535) hankeavustukset. Kesäleireille palkattiin edellisvuosien tapaan nuoria apuohjaajiksi. Nuorisotoimen avustuksia ei vuonna 2025 anottu.

Nuorisotila: Nuokun kevätkausi päästiin aloittamaan loppiaisen jälkeen. Nuorisotilalla oli omat vuoronsa alakoululaisille, yläkoululaisille sekä yleisesti kaikille yli 13-vuotiaille. Ukrainalaisten vuorot jatkuivat ja myös muita nuoria alkoi osallistua niihin iltoihin. Myös yhteistyö Säpinän nuorten kanssa jatkui. Hiihtolomalla järjestettiin perinteinen YöNuokku, jossa valvottiin koko yö ja lomapikkunuokku, jolloin nuokku oli pidempään avoinna alakouluikäisille. Toukokuun alussa järjestettiin "Vanhojen nuorten ilta", jolloin jo aikuistuneet nuoret pääsivät nuokulle verestämään nuokkumuistojaan ja viettämään iltaa. Myös seiskaluokkalaiset tekivät opettajansa johdolla tutustumisretken nuokulle toukokuun lopussa. Kesälomalla nuorisotila oli avoinna kerran viikossa ukrainalaisen ohjaajan voimin.

Elokuun alkupuolella käynnistettiin syyskausi. Syyskuussa järjestettiin lukion junioreille oma ilta, jossa lukion ekaluokkalaiset saivat tutustua nuorisotilaan ja kuulla erilaisista harrastusmahdollisuuksista Kuhmoisissa. Syyslomalla pidettiin taas YöNuokku. Syyskuun lopussa aloitettiin nuokun kuukausittaiset lautapeli-illat, jotka ovat avoimia kaikenikäisille. Ennen joulua järjestettiin vielä yhdessä 4H:n kanssa jouluaskarteluilta. Joulukausi päätettiin perinteiseen joulutorttu- ja glögi-iltaan.

Kouluvalmentaja: Kouluvalmentaja aloitti työnsä Kuhmoisissa 16.9.2024. Hän toimii Finest Future -opiskelijoiden asioiden hoitajana heidän lukio-opiskelujensa aikana. Finest Future -opiskelijoiden kanssa asioitiin pankissa ja hoidettiin viikoittain monenlaisia juoksevia arjen asioita.

Kouluvalmentaja tapasi yhteensä kahtatoista lukiolaista säännöllisesti syys-joulukuun aikana ja tuki heitä heidän lukio-opinnoissaan ja opiskelijaelämän haasteissa. Kouluvalmentaja piti viidelle eri luokalle yhteensä lähes kolmekymmentä tunne- ja kaveritaitoaiheista oppituntia. Lisäksi oppilaita tavattiin erilaisissa pienryhmissä.

Oman luokan iltoja järjestettiin vuorollaan jokaiselle yhtenäiskoulun luokalle yhdessä nuorisohjaajan kanssa keskiviikkoisin nuorisotilalla. Marraskuussa aloitettiin lukionuokku kouluvalmentajan pitämänä torstai-iltapäivisin lukion ykkös- ja kakkosluokkalaisille.

Ehkäisevän päihdetyön viikkoa vietettiin yhtenäiskoulussa ja lukiossa viikolla 41. Viikon aikana järjestettiin joka päivä erilaisia päihdetietouteen liittyviä toimintapisteitä ja tietokilpailuja, joihin oppilaat ja opiskelijat saivat osallistua. Kouluvalmentaja toimii koulun hyvinvointitiimin koollekutsujana.

Näiden lisäksi kouluvalmentaja oli mukana koulun kaikissa erikois-, teema- ja juhlapäivissä sekä osallistui koulun koko-päivien suunnitteluun ja toteutukseen.

Koulu yhteistyö: Yhdessä seurakunnan nuorisotyöntekijän kanssa järjestettiin tiistai-cafe-toimintaa yläkoululaisille ja lukio-olkkaria lukiolaisille. Tiistai-café pidettiin lähes viikoittain ja lukio-olkkaria noin kaksi kertaa kuussa. Edellisenä vuonna alkanut nuorisotyö koululla kerhokeskiviikon yhteydessä jatkui ja syksyllä mukaan ohjaaja-avuksi tuli myös seurakunnasta lastenohjaaja. Koulunuokulla oppilaat voivat odotella koulukyytejä tai kerhon alkamista askartelun, pelailun tai vaikka läksyjenteon merkeissä. Syyskuun lopulla osallistuttiin varhaiskasvatuksen ja koulun yhteiseen kotiväen iltaan koulukeskuksella ja pidettiin siellä pelinurkkausta, jonne sai tulla pelailemaan joko kavereiden tai perheen kanssa illan aikana.

Retket ja tapahtumat: Talvilomalla tehtiin retki ostoksille Tampereelle Ratinaan ja Edenin kylpylään. Syyslomalla retki suuntautui ostoksille Jyväskylään ja Peurungan kylpylään. Talvilomareissuun osallistui noin 50 lähtijää ja syyslomareissuun noin 40. Kesällä käytiin vielä Linnanmäellä reilun 30 matkalaisen voimin.

Helmikuussa järjestettiin koululla laskiaistapahtuma yhteistyössä liikuntatoimen, seurakunnan ja muiden toimijoiden kanssa. Tapahtumassa koululaiset pitivät puffetteja. Kylmän kelin ja päällekkäisten tapahtumien vuoksi tapahtumaan osallistujien määrä jäi noin 40 henkilöön. Kalevalan päivän ja suomalaisen kulttuurin päivän osuessa talvilomaviikolle järjestettiin yhdessä liikuntatoimen kanssa Taidetta ja leffaa -tapahtuma Kuhmolassa, missä ensin askarreltiin alakerrassa ja sitten näytettiin lopuksi elokuva yläkerrassa. Tapahtumaan osallistui noin 80 henkeä.

Palmusunnuntaina järjestettiin liikuntatoimen kanssa munaralli, missä etsittiin kylälle piilotettuja pahvisia pääsiäismunapasseja, joita vastaan sai hakea nuorisotilalta seuraavalla viikolla oikeita suklaamunia. Munapasseja piilotettiin ja vaihdettiin oikeisiin suklaamuniin noin 120.

Syyskuussa osallistuttiin liikuntatoimen järjestämille Kuhmoisten lasten ja nuorten harrastusmessuille sekä tehtiin ikinuorten kanssa sauna- ja makkaranpaistoreissu Velikselle. Ennen syyslomaa ehdittiin vielä osallistua muutaman nuoren kanssa nuorisotilojen väliin biljardikisoihin Tampereella. Kisassa ei tällä kerralla menestystä tullut, mutta kivoja kokemuksia sitäkin enemmän. Syyslomalla järjestettiin syysrieha koululla yhdessä jätehuoltoneuvojan, seurakunnan, MLL:n ja Jämsän 4H:n kanssa. Tapahtumassa järjestettiin ensimmäistä kertaa myös lelujenvaihtotori, jonne sai tuoda oman vanhan lelunsa ja vaihtaa sen jonkun toisen tuomaan itselle uuteen leluun. Tämä osoittautui suosituksi ja sille kyseltiin jatkoa. Syysriehaan osallistui reilu sata lasta, nuorta ja aikuista.

Marraskuun loppupuolella osallistuttiin seiskaluokkalaisten kanssa Tampere-talolla järjestettyyn Pirkanmaalaisille seiskaluokkalaisille tarkoitettuun Bright Friday -tapahtumaan. Ja joulukuussa järjestettiin vielä perinteinen kynttiläreippailu Asilammen lenkillä yhdessä liikuntatoimen kanssa.

Leirit ja kansainvälinen työ: Huhtikuun ensimmäisellä viikolla osallistuttiin viiden nuoren kanssa vajaan viikon kestäväälle kansainväliselle leirille Marttisessa Virroilla. Leirille osallistui nuoria Suomen lisäksi Irlannista. Kansainvälinen viikko oli Erasmus+ -rahoitteinen ja irlantilaisien yhteistyökumppaneiden organisoima. Kesäleirejä järjestettiin kolme kappaletta Velisjärven leirikeskuksessa kesäkuussa yhteistyössä liikunnanohjaajan ja ruokapalvelujen kanssa.

Etsivä nuorisotyö: Julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2025 alussa TE-toimistoilta kunnille. Nuorisopalvelujen osalta TE 2024 -uudistukseen valmistaudittiin siten, että etsivä nuorisotyö sovittiin päättyväksi Työvalmennussäätiö Avituksen järjestämänä, mikä edellytti neuvotteluja Aluehallintoviraston kanssa etsivän nuorisotyön rekisterinpidosta. Lisäksi Ohjaamo-toiminnan järjestäminen piti suunnitella. Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotiaille tarkoitettu paikka, jossa saa maksutonta apua ja tukea opiskeluun, työllistymiseen, asumiseen tms. asioihin liittyen. Neuvottelujen tuloksena molemmat tehtävät siirtyvät osaksi kouluvalmentajan työtä vuoden vaihteessa.

RUOKAPALVELUT

Palveluyksikön esimies: Ateria- ja puhtauspalveluiden päällikkö

Tehtävän toiminta-ajatus:

Kunnallisten ruokapalvelujen tuottaminen on laeilla ja asetuksilla säädeltyä toimintaa. Ruokapalvelujen tehtävänä on palvella asiakkaitaan maukkailla ja ravitsevilla aterioilla. Ruokapalveluilla on yksi keskuskeittiö, josta lähetetään myös kahteen tarjoilukeittiöön ruoat. Ruokapalvelut tuottavat palvelunsa taloudellisesti, tehokkaasti ja joustavasti. Ruokapalvelussa käytettävät elintarvikkeiden sopimustuotteet on kilpailutettu Hanselin toimesta (ent. Kuntahankinnat). Tuoretuotteita ja lähiruokaa käytetään mahdollisimman paljon budjetti huomioiden.

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Ruokapalvelu tuottaa Kuhmoisten kunnan toimipisteiden asiakkaiden ja henkilöstön ateriapalvelut.

- Päiväkodin ateriat (aamupalasta iltapalaan)
- Koululounaan ja välipalan
- Tarjoilutilaukset

Keittiöt valmistavat ravitsemussuositusten mukaista ruokaa. Suositukset toteutuvat, mikäli kaikki aterian osat syödään. Ruokalistasuunnittelun lähtökohtana ovat Sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymät ja Valtion ravitsemusneuvottelukunnan antamat Pohjoismaiset ravitsemussuositukset: varhaiskasvatuksen Syödään yhdessä, kouluruokailun ravitsemussuositukset, toisen asteen opiskelijaruokailusuositus sekä ravitsemushoito-opas.

Ruokatuotantoa ohjataan PowerResta atk-ohjelmalla, joka ilmaisee reseptiikan, tuotantoerälistat, ravintoarvot ja kustannukset. Omaohjausta kirjaukset ja seuranta tehdään sähköisesti Chefstein-ohjelmalla.

Toiminta vuoden 2025 aikana

Alkuvuodesta keskuskeittiöllä (yhtenäiskoulun keittiöllä) työskenteli 2 vakinaista kokkia ja siivooja-ravitsemisvastaava kaksi tuntia päivästä, kunnes siirtyi päiväkodin filiaaliin loppu päiväksi. Päiväkodilla ja päiväkodin filiaalissa seurakuntakodilla vakinaisina toimi kaksi siivooja-ravitsemisvastaavaa. Kaikki kunnan ateriat valmistettiin keskuskeittiöllä ja ateriat kuljivat päiväkodille ja seurakuntakodin lapsiryhmälle palvelukeittiöihin paikallisen yrittäjän toimesta.

Keväällä keskuskeittiö teki paljon evästilauksia. Ateria- ja puhtauspalveluiden päällikkö teki erva-tilaisuuksia varten oman tilauskaavakkeen, josta opettajien on helppo tilata retkievää.

Kesällä valmistettiin parin viikon ajan kunnan leireille aamupalasta iltapalaan ateriat.

Syksyllä palkkasimme keittiöille kaksi erityistä tukea tarvitsevaa henkilöä, toinen vuoden ja toinen jo pidempäänkin avustavia keittiöhommia tehneet. Loppuvuodesta luotiin tasopalkat ja niiden perusteella määriteltiin jokainen työntekijä omalle tasolleen. Koulun ruokala Sapuskalassa kerättiin ruokailijoiden palautetta ja näin saatiin ajantasaista tietoa lasten mieltymyksistä ja voitiin kokeilla erilaisia kasvisruokia.

Ateriapalvelut kävivät yhdessä puhtauspalveluiden ja teknisten palveluiden kanssa virkistyspäivässä Jyväskylässä. Loppuvuodesta juuri ennen jouluaaterioita iso lämpöhaude hajosi ja uusi oli saatava pian. Vuoden isot hankinnat kaappipakastin ja iso lämpöhaude ateriahankintojen ohella.

Vuoden mittaan koulun ja päiväkodin keittiöille tehtiin Oiva-tarkastukset ja ne saivat Oivahymyn, eli keittiöt toimivat viranomais tarkastusten vaatimusten mukaisesti kiitettävällä tasolla. Lähiruokaa ostettiin vuoden aikana paikallisilta tarjoajilta, mm. kananmunia ja marjoja. Perinteinen henkilökunnan jouluaateria tarjottiin kunnan henkilökunnalle yhtenäiskoululla, koulun jouluruokailua edeltävänä päivänä. Päiväkodin joulupuuroa tarjottiin marraskuun lopulla Kuhmolassa.